

Senterpartiet

FOR ET LEVENDE NORGE

Det er bare ett og et halvt år til stortingsvalget i 2025. Senterpartiet har gjort mange grep i regjering for å bedre hverdagen til folk i en krevende tid. Hva vil Høyre gjøre? Hva kan vi forvente av en borgerlig regjering? **Det er vår jobb å fortelle at Senterpartiet gjør mer for hele Norge.**

HVA HAR SP FÅTT TIL I REGJERING?

- Vi sørger for at småbarnsforeldre i distriktskommuner må betale 1500 kroner mindre i måneden for en barnehageplass.
- Vi sørger for at småbarnsforeldre i resten av Norge må betale 1000 kroner mindre i måneden for en barnehageplass.
- Vi har sørget for billigere SFO-plass for 1. og 2. klasse gjennom 12 timers gratis kjerne-tid. Fra 1. august gjelder det samme for 3. klassinger. Det er en spart kostnad for familiene på ca 20 000 kroner i året.
- Vi har doblet størrelsen på jordbruksavtalen på våre to første år i regjering. Det er for å sikre mer matproduksjon og bedre beredskap for det norske folk.
- Vi ønsker en økt selvforsyningsgrad og at vi skal produsere mer av det vi spiser i Norge.
- Vi prioriterer budsjettøkninger i jordbrukspolitikken framfor økte priser. Det demper presset på matprisene for norske forbrukere, samtidig som vi sikrer nasjonal matberedskap gjennom jordbruksoppgjørene.

HVA SIER HØYRE?

- Høyre vil ha en makspris på 3000 kroner. Det er en årlig kostnad på 16 500 kroner til småbarnsforeldre i distriktene.
- Høyre vil ha en makspris på 3000 kroner. Det er en årlig kostnad på 11 000 kroner til småbarnsforeldrene.
- Høyre vil gjøre SFO dyrere gjennom å redusere gratis kjernetid. For en familie med fulltids plass betyr det en kostnad på ca 10 000 kroner i året for hvert barn i SFO.
- Høyre foreslår å kutte 1,25 milliarder kroner i direkte tilskudd til jordbruket. Det betyr 1,25 milliarder kroner mindre til inntektsvekst for norske bønder.
- Høyre vil legge en klimagassavgift på landbruk som skal ta inn 450 millioner kroner fra jordbruket til staten.
- Høyre vil gjøre melken dyrere gjennom å legge en avgift på melk- og kakao-produkter. Avgiften på melkekartongene er på 525 millioner kroner, og melken blir 1,59 kroner dyrere i butikk.

- Vi skal ikke straffe folk som er avhengige av bilen. Under dagens regjering er bilavgiftene (veibruk, Co2 og trafikkkforsikring) lavere enn samtlige år som Frp satt i regjering. Vi har også fjernet grunnavgiften på anleggsdiesel, for å senke kostnaden for næringsdrivende.
- Vi har innført gratis ferge på 77 samband som går til og fra noen av landets mest unike kystsamfunn. Det betyr reduserte kostnader for folk og for næringsliv langs kysten.
- Vi ønsker å styrke verdens matproduksjon. Uro rundt mat fører til krig, konflikt og lidelse. Derfor har vi prioritert målrettet for å styrke andre lands evne til å produsere mat.
- Vi har tatt tilbake renholdet i Forsvaret, som gir bedre arbeidsforhold for renholderne og styrker forsvarsevnen vår.

- Høyre vil øke avgiftene for bil og drivstoff med over 3 milliarder kroner. Det vil blant annet øke prisen på diesel med 0,44 kroner og 0,50 kroner for bensin.
- Høyre vil gjeninnføre betaling for gratis ferger rundt om i landet. Det vil øke kostnadene for små bedrifter langs kysten med hundretusenvis av kroner.
- Høyre foreslår å kutte en halv milliard i bistand til småskala-jordbruk og støtten til Afrika med en halv milliard.
- Høyre vil spare 79 millioner gjennom å privatisere renholdet i Forsvaret, selv etter at det førte til stengte forsvarsanlegg under Solberg-regjeringen.

- Vi vil at folk skal ha tilgang til idrett og kultur over hele landet. Derfor har vi innført full momskompensasjon og ekstra strømstøtte, slik at idretten og frivillige organisasjoner får holde mer penger til viktig aktivitet lokalt.

- Vi har opprettet 20 nye tjenestesteder for politiet. Det vil bety mer lokal forebygging og tilstedeværelse for politiet i områder med store avstander eller spesielt behov.

- Vi har opprettet 15 nye passkontor for å sikre et godt og tilgjengelig tilbud for folk i hele Norge. Det gjelder steder med store avstander eller kapasitetsutfordringer.

- Vi har opprettet politiutdanning i Alta, som bidrar til å styrke rekruttering og utdanning av politifolk i og fra Finnmark. Beredskap i Nord-Norge er viktig for hele landet.

- Vi har styrket verktøyene staten bidrar med for utvikling i distriktskommuner. Det gjelder blant annet ordninger for desentralisert utdanning og utviklingsarbeid lokalt.

- Høyre vil kutte kulturbudsjettet med 255 millioner kroner sammenlignet med regjeringen. Blant annet kutter de i Riksteatret, bygdekinoer, frivillighetstiltak med mer.

- Høyre foreslår å kutte de nye tjenestestedene i politiet. Det betyr at steder som Mortensrud, Åseral, Karlsøy, Sørumsand og Hemsedal med flere vil miste sine tjenestesteder for politiet.

- Høyre vil fjerne alle de foreslåtte passkontorene, som betyr større avstander for folk i Vinje, på Hitra, i Vestnes, i Sigdal med flere.

- Høyre foreslår å legge ned politiutdanninga i Alta for å spare 9 millioner kroner i sitt forslag til statsbudsjett.

- Høyre foreslår kutt i distriktsutviklingsmidler på over 100 millioner kroner. Det vil blant annet bety at færre i distriktene kan få dekket etter- og videreutdanning.

- Vi har laget piloter for bygdevekst mellom kommuner og stat. Det skal bidra til mer aktivitet og løsninger på lokale utfordringer for næringslivet i norske bygder.

- Unge mellom 21 og 24 får nå rabatterte tannlegebehandling i det offentlige. Det er en gruppe med svak økonomi som nå får en lavere regning for å bruke tannhelsetjenesten.

- Høyre foreslår å fjerne bygdevekstavtalene. Det vil gå utover næringsdrivende i de 35 kommunene fra Finnmark til Telemark, som nå har fått pilotprosjekter.

- Høyre foreslår å kutte tannhelsetilbudet for unge mellom 21 og 24 år. Det vil være en økonomisk belastning for unge og kan bety at færre vil oppsøke nødvendig forebygging og hjelp med sin tannhelse.

- Vi ønsker tjenester nær folk. Derfor er kommunenes og fylkenes økonomi blitt prioritert, selv i krevende budsjetter. Vi har økt de frie inntektene, slik at flere lokale folkevalgte kan ta avgjørelser om framtida lokalt.

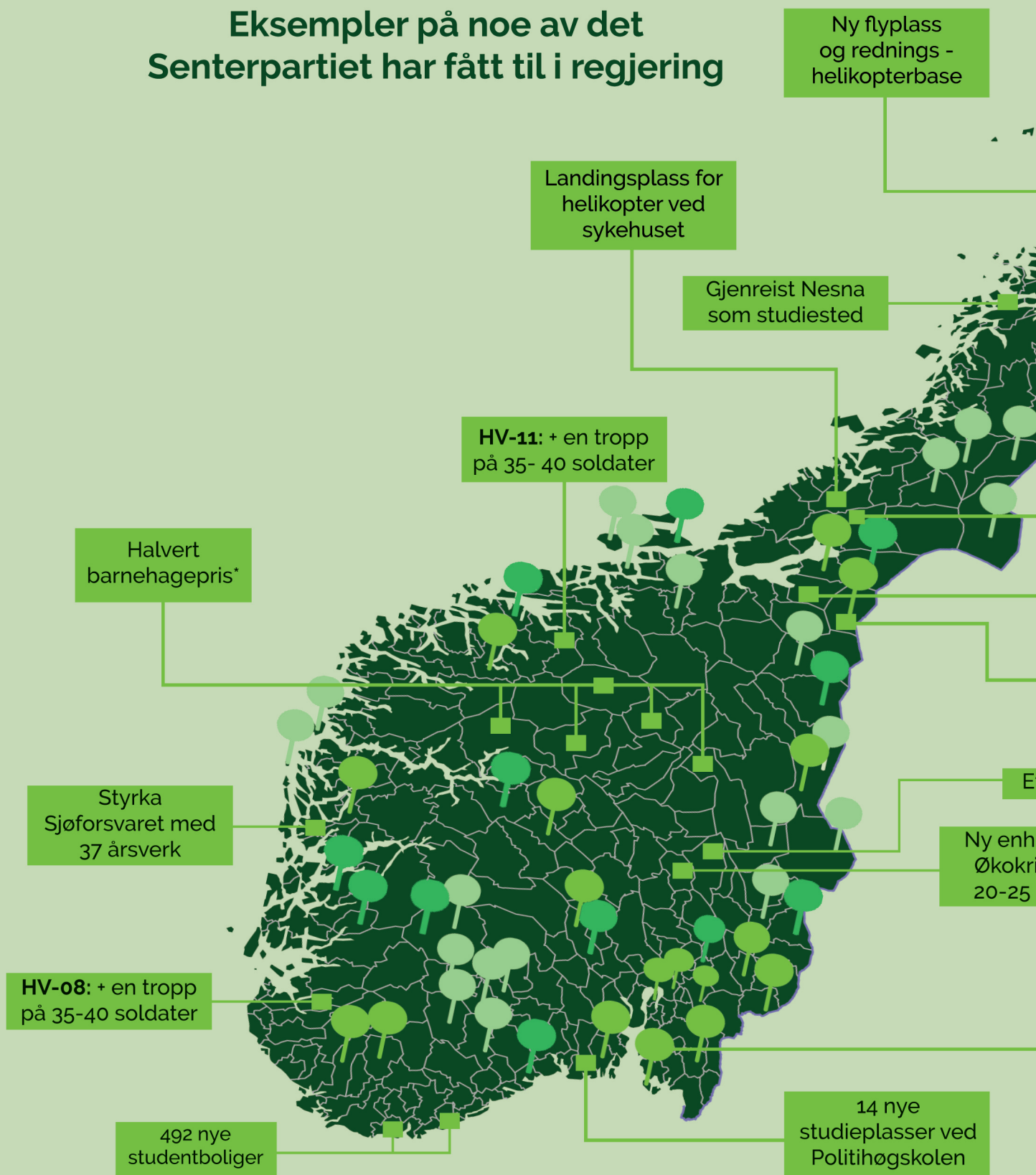
- Høyre foreslår å kutte 1 milliard kroner til fylkene. Det betyr mindre tilbud ved de videregående skolene, et dårligere fergetilbud og mindre asfalt på fylkesvei rundt i Norge.

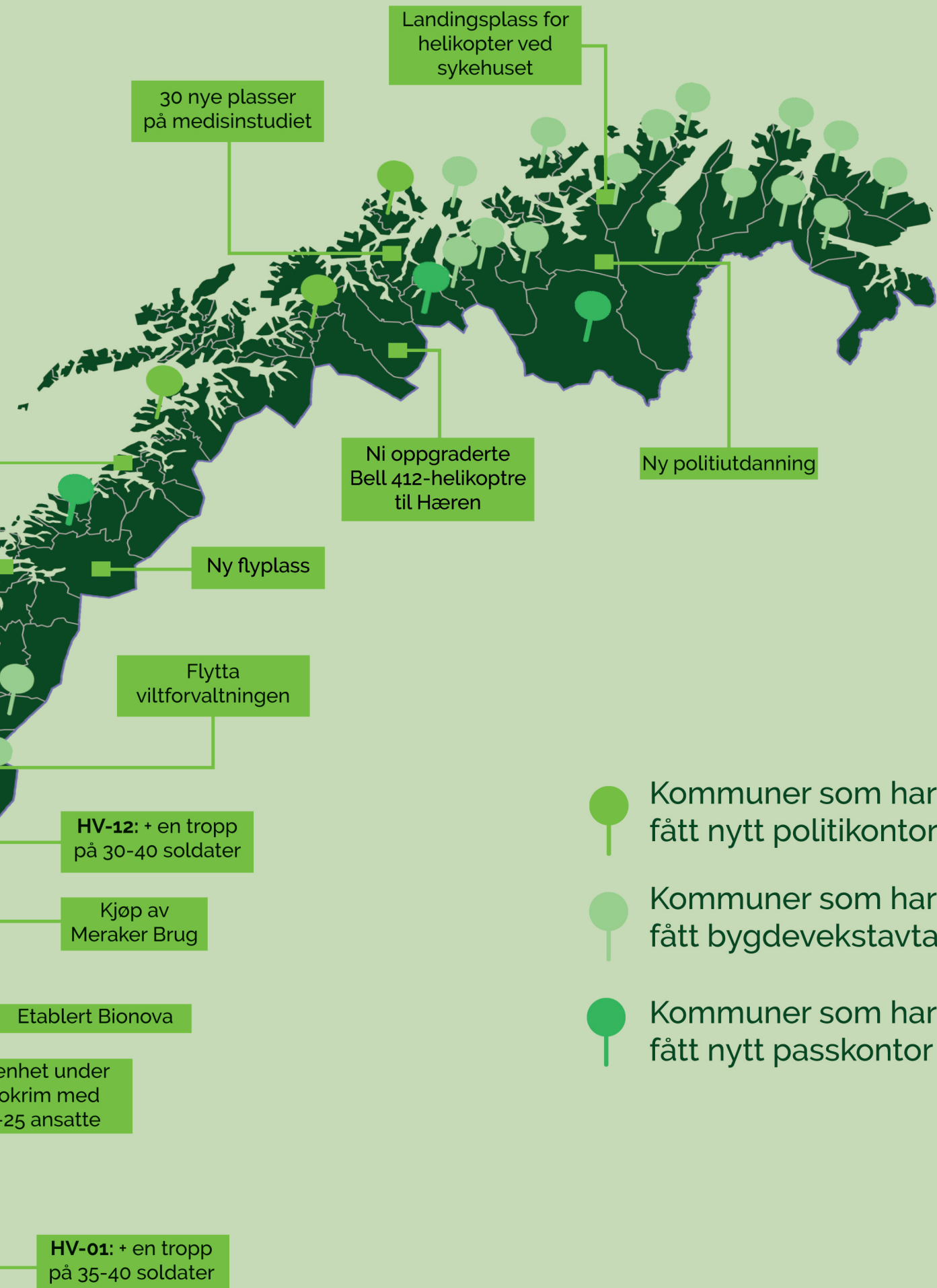

TRYGGHET FOR FOLK

i hele Norge

Eksempler på noe av det
Senterpartiet har fått til i regjering

* Gjelder alle kommuner i sentraliseringsklasse fem og seks

- Folk i Finnmark, Troms, Telemark, Vestfold, Buskerud, Akershus og Østfold har fått tilbake fylkene sine. Haram har også blitt en egen kommune igjen. Tiden for sammenslåing og tvang er forbi.

- Vi har styrket bredbåndstilskuddene i alle våre budsjett. Vi vil ikke at folk i distriktene skal straffes med store regninger for å få delta i den digitale hverdagen.

- Vi vil gjøre det lettere å beholde grendeskoler og en variert grunnskolestruktur. Derfor har vi laget grunnskoletilskuddet som betyr at det koster mer å legge ned skoler i Norge.

- Senterpartiet har sørget for at den som har gått på dagpenger et år, vil få feriepenger påfølgende sommer. Det gir mer trygghet til de som har levd med usikkerhet knyttet til jobb.

- Det er viktig for samfunnet at de som kan jobbe gjør det, men at vi har gode sikkerhetsnett for de som ikke kan. Derfor har vi skjermet og styrket velferden i krevende budsjetter.

- Høyre vil ikke oppløse fylkene og heller ikke dekke kostnadene som følger med å rette opp i tvangssammenslåingene under Erna Solberg.

- Høyre foreslår kutt på 200 millioner kroner i bredbåndstilskuddet.

- Høyre vil kutte grunnskoletilskuddet i sin helhet på nesten 1,3 milliarder kroner.

- Høyre vil avvikle feriepenger på dagpenger. Kostnaden på 869 millioner kroner havner hos en gruppe som i utgangspunktet er sårbare.

- Høyre foreslår milliardkutt i sikkerhetsnett til folk utenfor jobb. Det rammer de som går på AAP, uføre med barn og de på dagpenger.

- Vi har styrket kirker og trossamfunn i vår regjeringstid. Ikke minst gjennom å opprette et eget fond med 10 milliarder kroner til restaurering av våre gamle kirker.

- Vi har styrket og er en garantist for at Norge skal ha en nettolønnsordning for sjøfolk. Det sikrer oss mer norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk.

- Vi har etablert Nasjonalt senter for fjellandbruk på Løken gård i Valdres. Vi ønsker å styrke matproduksjon i de norske fjellområdene.

- Vi har etablert Bionova i Brumunddal, som gir tilskudd til klimatiltak i havjord- og skogbruk. Senterpartiet har lenge arbeidet for nye verktøy for å kutte klimagassutslipp i bionæringene.

- Vi arbeider for en streng regulering av norske rovviltbestander av hensyn til utmarksneringer og lokalbefolkning i store deler av Norge.

- Vi vil få opp leselysten i hele landet. Derfor har vi innført en boklov for å sikre god tilgang på bøker i hele landet. Det gir også mer trygghet i økonomien til forfattere og mindre bokhandlere.

- Høyre foreslår å kutte i tilskuddene til den norske kirke med 174 millioner kroner og 92 millioner kroner til andre trossamfunn.

- Høyre foreslår å redusere nettolønnsordninga for sjøfolk tilbake til Solberg-nivå med et kutt på 173 millioner kroner.

- Høyre foreslår å kutte 4,2 millioner kroner i nasjonalt senter for fjellandbruk.

- Høyre vil legge Bionova under Enova og kutte i tilskuddene til klimaarbeidet i hav-, jord- og skogbruket. Det vil svekke arbeidet med å redusere klimagassutslipp og legge kostnadene over på matprodusentene.

- Høyre foreslår et kutt på 20 millioner kroner i rovdryrforvaltningen. De vil fjerne regionstyrking av bestandsovervåking av rovvilt og ekstra-bevilgning til felling av rovvilt.

- Høyre vil øke prisen på bøker gjennom moms på 1,2 milliarder kroner.

HVA VIL ERNA OG CO GJØRE?

- **Milliardkutt til fylkesveg, ferje og vidaregåande.** Høgre og Frp vil kutta kvar sin milliard til fylka. Det gjev 2 milliardar kroner i kutt til fylkesveg, ferje og vidaregåande. I tillegg vil MDG også kutta 1 milliard kroner til fylker og kommunar gjennom havbruksfondet.

- **Dårlegare beredskap.** Frp foreslår å fjerna den statlege løyvinga til beredskapslagring av korn. Det standpunktet fekk dei gjennomslag for i forrige borgerlege regjering.

- **Milliardkutt for jordbruket.** Frp vil kutta 2 milliardar kroner i direkte tilskot under jordbruksavtalen. Høgre foreslår å kutte 1,25 milliardar kroner i inntektsvekst til norske bønder. Til saman blir det nesten 3,5 milliard kroner mindre til matproduksjon og matberedskap.

- **Vi mistar gratis ferjer.** Både Venstre og Høgre vil kutta ut gratis ferjer. Sjølv utan regjeringsmakt har Høgre fjerna gratis ferjer i Rogaland, eit varsel til resten av kysten.

- **Dyrare straum.** Venstre vil redusere straumstøtta til 80 prosent og avskaffa moms-fritaket på elektrisitet i Nord-Norge. Til saman er det nesten 2 milliardar kroner i dyrare straum for folk i nord og sør. MDG vil også fjerna momsfritaket på straum i Nord-Noreg.

- **Dyrare mat.** Venstre vil auka moms på kjøt med 3 prosent. Saman med Høgre sitt forslag til avgifter gjev det ca 1,7 milliardar kroner dyrare mat og mjølk, som skal hentast frå kjøpekrafta til folk. Dersom ein legg til MDG, som vil auka moms på ikkje-økologisk kjøt til 17,5 prosent, noko som betyr 2,5 milliardar kroner ekstra.

- **Bygdevekstavtalane forsvinn.** Venstre, Frp og Høgre vil kutta ut bygdevekstavtalar. Då forsvinn dagens avtalar frå Finnmark, Trøndelag, Vestland, Møre og Romsdal, Troms, Innlandet og Telemark.

- **Grendeskuler blir lagt ned.** Venstre og Høgre vil fjerna grunnskuletilskotet heilt. Det er nesten 1,3 milliardar kroner. Tilskotet er på 500 000 kroner per grunnskule i ein kommune og vart innført for at det skulle vera lettare å oppretthalda dei små grendeskulane.

- **Dyrare barnehage.** Sp og Ap har innført makspris på barnehageplass på 1500 kroner for dei som bur i distriktskommunar og på 2000 kroner i resten av kommunane. Høgre vil ha ein makspris på 3000 kroner i månaden, utan å gjere det rimelegare i distrikta. Dei kan nok bli einige med Venstre, som vil auka maksprisen på barnehage for foreldre som bur i kommunar i sentralitetsklasse 5 og

6. I tillegg kuttar Venstre gratis barnehage for tredje barn, som vart innført av vår regjering.

- **Dyrare drivstoff og dyrare biler.** Høgre vil ha en milliardauke i drivstoffavgiftene. Høgres forslag aukar drivstoffprisane med 0,44 kroner pr. liter diesel og 0,50 kroner pr. liter bensin. Venstre vil auka avgiftene på drivstoff og bil med over 4 milliardar kroner. KrF vil også auka avgiftene til drivstoff og bil med nesten 3 milliardar kroner. MDG aukar CO2-avgifta med 1,9 milliardar kroner og dei aukar vegbruksavgifta på bensin og autodiesel, som vil bety ein auke på bensin med 68 øre og diesel med 71 øre. I ei tid med høge drivstoffprisar vil avgifts-aukane ramma dei som er av-

hengige av bil i kvardagen. Det vil også vera ein stor kostnad for næringslivet i distrikta.

- **Ein dyrare kvardag for pendlare.** Venstre og MDG vil redusera pendlerfrådraget, til Solberg-nivået i 2021, med 1,1 milliardar årlig. Det vil seia lågare sats for alle pendlarar, større reiseavstand for å få frådrag (frå dagens 37km tur/retur til 67km tur/retur) og at botnbeløpet aukar frå 14 000 til 23 900 kroner. Det betyr 1,1 milliardar kroner årleg i auka kostnader for dei som pendlar til og frå jobb.

- **Ein vanskelegare kvardag for folk utan jobb.** Høgre foreslår å kutta i tryggleiksnettet til folk utan jobb med 1,5 milliardar

kroner. Venstre foreslår kutt i pensjon og i tryggleiksnettet for folk utan jobb med over 8 milliardar kroner (!).

- **Dyrare fly.** Venstre vil auke flypassasjeravgifta med 430 millionar årleg. MDG vil auke momsen på flyreiser med 1,3 milliardar kroner og i tillegg auke avgiftar på flyreiser med over 13 milliardar kroner.

- **Mindre politi.** Venstre og Høgre vil leggja ned lensmannskontor og passkontor. Det betyr mindre lokal førebygging og dårlegare beredskap for alle regionar som har fått styrka lokalpoliti med Senterpartiet i regjering.

- **Auka skattar?** KrF vil auke skattane med 7 milliardar kroner. MDG foreslår enorme skatteaukar, nokre eksempel: auka inntektsskatt med 4,78 milliardar kroner, auka formueskatt med 4,98 milliardar kroner, 59 milliardar kroner i produksjonsavgift på olje og gass, auka moms med 9,6 milliardar kroner, 1,95 milliardar kroner på CO₂-avgift i petroleumsverksemd på kontinentalsokkelen, med meir.

- **Nye blinde kutt i politi og forsvar.** Høgre, Venstre og KrF er einige om eit blindt kutt (ABE) i det offentlege på 0,5 prosent. Det vil ramma politiet, forsvaret og stort sett alle delar av offentlig sektor med årlege millionkutt.

- **Auka skatt for folk på brakke.** MDG vil auke skatten for folk på brakke/pensjonat og langtransportsjåførar. Det er eit småleg kutt på 55 millionar kroner som ramar arbeidsfolk.

- **Mindre beite, fleire rovdyr.** Høgre kuttar 20 millionar kroner i rovviltforvaltinga, som betyr at ekstraløyvinga til felling av rovvilt vert fjerna og det same gjeld regionstyrkinga av bestandsovervaking av rovvilt under SNO. Venstre kuttar også 10 millionar kroner til skadefelling av rovdyr.

TRYGGLEIK

NÆR FOLK

NASJONAL KONTROLL

Senterpartiet

www.sp.no